

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I HÄRNÖSAND**

DOM
2014-04-17
Meddelad i
Härnösand

Mål nr
3262-13 E

SÖKANDE

Bravida Sverige AB, 556197-4188
126 81 Stockholm

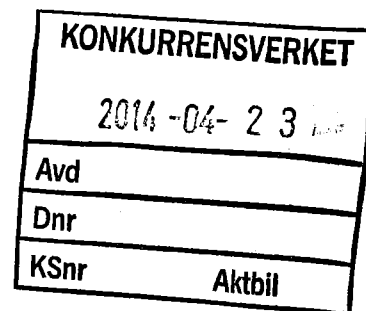
Ombud: Anna Dahlqvist och Fredrik Jonsson
Bravida Sverige AB
126 81 Stockholm

MOTPART

Landstinget Västernorrland
871 85 Härnösand

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Bravida Sverige AB:s ansökan om överprövning.

Dok.Id 71049

Postadress
Box 314
871 27 Härnösand

Besöksadress
Backgränd 9

Telefon
0611-46 06 00

E-post:
forvaltningsratteniharnosand@dom.se

Telefax
0611-51 18 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Landstinget Västernorrland upphandlar genom öppet förfarande ramavtal avseende underhållsarbeten och ombyggnader (dnr 13LS1557). Upphandlingen avser sex olika entreprenadområden; bygg (E1), måleri (E2), golv (E3), värme och sanitet (E4), ventilation (E5) och el (E6). För varje ramavtalsområde ska tre avtal tecknas för vart och ett av de geografiska områdena Medelpad (Ånge, Sundsvall och Timrå), Ådalen (Härnösand, Sollefteå och Kramfors) och Örnsköldsvik. Tilldelningsgrund är lägsta pris.

Avseende entreprenadområde E4 Medelpad har fyra kvalificerande anbud kommit in. Avtalet för det aktuella entreprenadområdet har tilldelats företaget Radiator VVS AB (härefter Radiator). Företaget Bravida Sverige AB (härefter Bravida) har lämnat det näst lägsta priset.

YRKANDEN M.M.

Bravida ansöker om överprövning av upphandlingen i den del som avser värme och sanitet i Medelpad och yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att en ny utvärdering genomförs varvid Radiators anbud inte beaktas. Som skäl för sin ansökan anför Bravida följande. Av förfrågningsunderlaget framgår att originalhandlingen ska vara undertecknad av behörig person. Radiator har inte skrivit under på sidan 2. Anbudet har således inte skrivits under av behörig företrädare och kan därför inte anses uppfylla upphandlingens samtliga obligatoriska krav. Radiators anbud borde därför ha förkastats.

Landstinget bestrider bifall till bolagets ansökan om överprövning och anför i huvudsak följande. Av de administrativa föreskrifterna framgår bl.a. att anbudshandlingen i original ska vara undertecknad av behörig person. Anbudsformuläret har sju sidor. Radiators VD, tillika firmatecknare, har undertecknat sidan 6 i anbudsformuläret. Beträktat ur ett rent språkligt perspektiv uppfyller Radiator därmed det obligatoriska kravet på en under-

tecknad anbudshandling. Frågan kompliceras av att det finns ytterligare ett utrymme för undertecknande i anbudshandlingen. Också detta utrymme borde förstås ha undertecknats av Radiator. Undertecknandet som gjorts av Radiator på sida 6 måste dock anses som tillräckligt för att uppfylla det obligatoriska kravet på en undertecknad anbudshandling. För det fall förvaltningsrätten skulle anse att ett komplett anbud förutsätter ett undertecknande också av anbudshandlingens sidan 2, gör Landstinget i andra hand gällande att det skulle strida mot proportionalitetsprincipen att vidhålla detta krav, bl.a. mot bakgrund av att det i så fall handlar om ett sådant uppenbart förbiseende som hade berättigat till en komplettering.

Bravida har även ansökt om överprövning av upphandlingen i de delar som avser ventilation i Medelpad och Ådalen samt Örnsköldsvik. Dessa ansökningar prövas av förvaltningsrätten i mål nr 3290-13 och 3291-13.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet är om det på grund av de omständigheter som Bravida anfört i sin ansökan finns skäl för förvaltningsrätten att ingripa mot Landstingets upphandling.

Enligt 16 kap. 4 § LOU får en upphandling överprövas efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit skada eller kan komma att lida skada. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada ska rätten enligt 16 kap. 6 § besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Bestämmelsen i 16 kap. 4 §, som reglerar talerätten, utgår från sökandens egen uppfattning om skada eller risk för skada, medan sökandens uppfattning om skada eller risk för skada inte är tillräcklig för att domstol ska

ingripa mot en upphandling enligt 16 kap. 6 §. För att domstol ska förordna om sådant ingripande krävs att sökanden visar att han har lidit eller kan komma att lida skada av den eller de brister som påtalats. HFD har i mål där sökanden invänt att upphandlande myndighet tillämpat ett felaktigt upphandlingsförfarande konstaterat att, eftersom sökanden inte klargjort på vilket sätt valet av förfarande medfört skada eller risk för skada för sökanden, det saknats anledning att pröva huruvida den upphandlande myndigheten tillämpat ett felaktigt upphandlingsförfarande eller ej och funnit att ansökan om överprövning skulle avslås (HFD 96-13).

Förvaltningsrätten kan härvid konstatera att Bravida inte uttryckligen har anfört på vilken grund Landstingets agerande har medfört skada eller risk för skada. Emellertid anser förvaltningsrätten att det, med hänsyn till Bravidas invändningar som tar sikte på det vinnande anbudet och då Bravida placerats på andra plats i upphandlingen, får anses följa av yrkandet och av de omständigheter som åberopats till stöd härför på vilket sätt Bravida lidit eller kunnat komma att lida skada. Enligt förvaltningsrätten får således Bravida anses ha klargjort dessa omständigheter varför det saknas anledning att avslå Bravidas ansökan på denna grund (jfr Kamrätten i Sundsvalls dom den 24 mars 2014 i mål nr 551-14).

Bravida gör i sin ansökan gällande att Radiators anbud inte uppfyller upphandlingens samtliga obligatoriska krav varför det borde ha förkastats.

Av de administrativa föreskrifterna punkt AFB.52 framgår att anbud som inte är lämnade och besvarade i enlighet med förfrågningsunderlaget inte ska utvärderas. Av punkt AFB.31 framgår bl.a. att originalhandlingen ska vara undertecknad av behörig person.

Det är i målet ostridigt att det i upphandlingen finns ett obligatoriskt krav på att anbudet ska undertecknas av behörig företrädare. Vidare är det ostridigt att Radiators anbud saknar en underskrift på sidan 2.

Landstinget är dock av uppfattningen att undertecknandet som gjorts av Radiator på sidan 6 måste anses som tillräckligt för att uppfylla upphandlingens obligatoriska krav på en undertecknad anbudshandling.

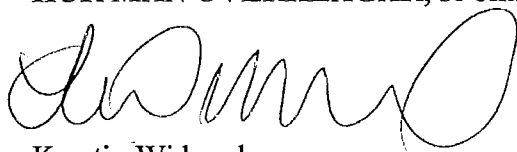
Av likabehandlingsprincipen som uttrycks i 1 kap. 9 § LOU följer att en upphandlande myndighet inte får efterge eller bortse från förfrågningsunderlagets obligatoriska krav. De krav den upphandlande myndigheten ställer i förfrågningsunderlaget måste således vara uppfyllda för att den upphandlande myndigheten ska utvärdera och pröva anbudet.

Förvaltningsrätten kan härvid konstatera att Radiators anbud omfattar totalt sju sidor. På sidan 2 i anbudet finns bl.a. en punktstreckad linje där det är angivet att underskrift ska göras av behörig företrädare enligt AFB.31. Under denna linje finns en ruta för namnförtydligande. Vidare anges (*Med ovanstående underskrift vidimeras lämnade priser, intyg och att ställda ska-krav uppfylls*). Radiator har inte fyllt i fältet för underskrift. På sidan 6, som har rubriken *Bilaga 1, Juridisk Försäkran AFB.5 steg 1*, finns en streckad linje för underskrift. På denna linje finns en underskrift. Ovanför utrymmet anges *Ovanstående försäkras på heder och samvete*. Under strecket anges *Underskrift av behörig företrädare enl AFB.31*.

Med beaktande av vad ett krav på att ett anbud ska undertecknas syftar till och hur anbudet är utformat anser förvaltningsrätten att Radiators anbud, genom underskriften på sida 6, får anses uppfylla kravet på undertecknad anbudshandling. Det anges på anbudshandlingens första sida att den totalt omfattar sju sidor och på den sida underskriften gjorts anges att det är sida 6(7). Det får anses naturligt att underteckna en handling i slutet av ett do-

kument och inte förvänta sig att undertecknande ska ske på två ställen.
Förvaltningsrätten har i sin bedömning även beaktat att avsaknaden av underskrift på sidan 2 får anses vara ett sådant uppenbart förbiseende som skulle ha berättigat till komplettering. Vad Bravida anfört i sin ansökan utgör således inte skäl för förvaltningsrätten att ingripa mot upphandlingen. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1C LOU).

Kerstin Widmark

rådman

Målet har föredragits av föredraganden Lina Rosin.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Om Ni vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska Ni skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.